

Evaluatie Peereducatie 'Love & Sens(e)uality'

Taakgroep Seksuele Gezondheid

Apeldoorn, 30 augustus 2013

Programma 2013 Graafschap College, Doetinchem

Joanne Leerlooijer & Caroline Timmerman-Kok,
Evaluatiebureau Publieke Gezondheid, Stina
Seegers & Lieke van Dijk, Taakgroep Seksuele
Gezondheid

centrum voor seksuele gezondheid

Voorwoord

Voor u ligt een evaluatierapport van het Evaluatiebureau Publieke Gezondheid van GGD Noord- en Oost-Gelderland. Het rapport beschrijft de resultaten van een onderzoek naar het peereducatie programma 'Love & Sens(e)uality' dat is uitgevoerd op het Graafschap College in Doetinchem.

Apeldoorn, augustus 2013

Joanne Leerlooijer
Caroline Timmerman-Kok
Onderzoekers Evaluatiebureau

Lieke van Dijk
Taakgroep Seksuele Gezondheid

Inhoudsopgave

1. Samenvatting	2
2. Het peereducatie programma 'Love & Sens(e)uality'	4
3. Evaluatieplan	5
4. Resultaten	6
5. Conclusie en aanbevelingen	11
Bijlagen	13

1 Samenvatting

1.1 Achtergrond

Van februari tot en met april 2013 is op het Graafschap College in Doetinchem het Peereducatie programma 'Love & Sens(e)uality' gegeven. Het programma bestaat uit een docentenworkshop, het uitvoeren van de lessenreeks en de 'Dag van de Liefde'. De GGD Noord- en Oost-Gelderland, taakgroep Seksuele Gezondheid, heeft het programma in samenwerking met het Graafschap College vorm gegeven en uitgevoerd.

Het programma heeft als doel om zowel docenten als leerlingen van het ROC voldoende handvatten te geven om –zelfstandig- les te kunnen geven over seksualiteit aan jongeren. De docenten krijgen hiertoe een docentenworkshop van de GGD. Vervolgens geven zij aan de hand van een lesmodule, met ondersteuning van de GGD, les aan leerlingen van het ROC. Deze leerlingen worden middels de lesmodule en gastlessen van de GGD opgeleid tot voorlichters Seksuele Gezondheid (peereducators), waarna zij in staat zijn om les te geven over seksualiteit aan leeftijdgenoten.

Op de 'Dag van de Liefde' laten de peereducators zien wat zij geleerd hebben, door voorlichting te geven over seksualiteit aan andere leerlingen. In Doetinchem vonden er twee 'Dagen van de Liefde' plaats, op 15 en 17 april 2013.

Er zijn op het Graafschap College 14 leerlingen van de afdeling Zorg en Welzijn (niveau 4) opgeleid tot peereducators. Zij hebben op twee 'Dagen van de Liefde' voorlichting gegeven aan ongeveer 53 eerstejaars leerlingen van dezelfde afdeling (niveau 2).

1.2 Conclusies

Het programma is dit jaar voor het eerst uitgevoerd op het Graafschap College. Volgend schooljaar zal het programma opnieuw worden uitgevoerd. Hiermee is het programma dan ook geslaagd in haar doelstelling om jaarlijks aandacht te besteden aan het onderwerp seksuele gezondheid binnen het ROC.

Zowel docenten als leerlingen zijn enthousiast over het programma. De docenten voelen zichzelf voldoende in staat om les te kunnen geven over het onderwerp en vinden het prettig hierbij door de GGD ondersteund te worden. De samenwerking tussen GGD en het graafschap College verliep prima. De 'Dagen van de Liefde' werden als een succes ervaren.

Ook de leerlingen vinden het programma goed. De peereducators zijn tevreden over de onderwerpen in de module. Zij geven aan dat veel al bekend was, maar dat zij ook nieuwe dingen hebben geleerd. De 'Dagen van de Liefde' verliepen prima, zowel organisatorisch als inhoudelijk. Het principe van peereducatie vinden de peereducators geslaagd, omdat zij het in 'Jip en Janneke taal' konden overbrengen en een veilige sfeer wisten te creëren.

Ook de leerlingen die de peereducatie ontvingen zijn erg positief. Zij vonden de presentaties goed, of heel goed. De meerderheid van de leerlingen geeft aan (veel) nieuwe dingen te hebben geleerd, met name over grenzen stellen en internetseks. De verschillende werkvormen en spellen worden het meest gewaardeerd. Bijna alle leerlingen wisten na de voorlichting wat Sense is en 4 op de 5 leerlingen kende ook het spreekuur Seksuele Gezondheid van de GGD.

1.3 Verbeterpunten

Uit de evaluatie komen ook een aantal verbeterpunten naar voren. Zo kan de lessenreeks het beste gegeven worden op de hoofdlocatie. Nu moesten de leerlingen een aantal keer naar een andere locatie verplaatsen, wat zij niet prettig vonden.

Daarnaast zijn er op het Graafschap College meer lessen besteed aan de voorbereiding van de eindopdracht. De ervaring leert dat dit ook bij andere ROC's het geval is. Het is dan ook raadzaam de module hierop aan te passen.

Ook zou in de module meer aandacht mogen worden gegeven aan de onderwerpen seksuele diversiteit/homoseksualiteit, seksualiteit in verschillende culturen en internetseks/cyberseks. Tevens kan aan de start van een nieuwe lessenreeks bij docenten en leerlingen gepolst worden waar hun behoeften en interesses liggen, zodat de module geactualiseerd kan worden.

De docenten die dit jaar de lessenreeks hebben uitgevoerd hadden geen docentenworkshop gevolgd. Volgend jaar moet erop worden toegezien dat deze docenten er wel bij aanwezig zijn.

Daarnaast kan er samen met het Graafschap College gezocht worden naar alternatieven voor het cabaret, dat was geen succes.

Om het draagvlak binnen het ROC nog verder te vergroten, ook richting management, zou de docentenworkshop breder aangeboden kunnen worden (bij andere afdelingen/docenten), kunnen leden van het management uitgenodigd worden bij de Dag van de Liefde, kunnen er items worden geplaatst in nieuwsbrieven en op social media. Tot slot kunnen peereducators ingezet worden bij andere ROC brede activiteiten op het thema seksualiteit, zoals bij de Week van de Liefde of de Veilig op Vakantie actie. Op die manier is er nog meer aandacht voor het onderwerp binnen het ROC.

2 Het peereducatie programma 'Love & Sens(e)uality'

2.1 Wat

Het Peereducatie programma 'Love & Sens(e)uality' omvat een docentenworkshop en een lessenreeks om docenten en leerlingen van het ROC handvatten te geven om seksuele voorlichting te kunnen geven aan jongeren. ROC leerlingen van een niveau 3 of 4 opleiding worden opgeleid tot voorlichters Seksuele Gezondheid (peereducators), die voorlichting kunnen geven aan andere ROC leerlingen (leerlingen van een lager leerjaar en/of lager niveau). Het is de bedoeling dat het ROC dit programma een plaats geeft in het reguliere onderwijsprogramma, zodat het onderwerp seksuele gezondheid jaarlijks aan bod komt op school.

Het Peereducatie programma 'Love & Sens(e)uality' is in 2010 ontwikkeld door de taakgroep Seksuele Gezondheid van de GGD Noord- en Oost-Gelderland en een leerling Docent Verpleegkunde, stagiaire op het ROC. Er is hierbij gebruik gemaakt van bestaande peereducatiemodules van de GGD Fryslân en GGD IJsselland. Na een positieve evaluatie in november 2010 van het programma op het ROC Aventus in Apeldoorn, is het programma naar het ROC Landstede in Harderwijk uitgerold. Zowel in Apeldoorn als in Harderwijk keert het programma jaarlijks terug. In 2012-2013 is het programma voor het eerst geïmplementeerd op het Graafschap College in Doetinchem.

2.2 Wie

Het Peereducatie programma 'Love & Sens(e)uality' is een programma waarin samengewerkt wordt tussen het Graafschap College en de taakgroep Seksuele Gezondheid van de GGD Noord- en Oost-Gelderland. Het programma wordt vormgegeven binnen het vak Leren, Loopbaan en Burgerschap op de afdeling Zorg en Welzijn. De peereducators volgen de opleiding tot Sociaal Cultureel Werker (niveau 4).

2.3 Hoe

Het Peereducatie programma 'Love & Sens(e)uality' omvat een docentenworkshop, lessenreeks (ahv een lesmodule) en de 'Dag van

Doelen van de module

Het doel van alle activiteiten en programma's van de Taakgroep Seksuele Gezondheid is om de seksuele gezondheid van laagopgeleide jongeren te bevorderen. Centrale doelstellingen van het huidige programma zijn om het onderwerp Seksuele Gezondheid structureel in te bedden in het onderwijscurriculum van het ROC en zowel docenten als leerlingen van het ROC handvatten te geven om – zelfstandig – les te kunnen geven over seksuele gezondheidsthema's aan jongeren. Daarnaast is het belangrijk dat docenten en leerlingen weten waar zij terecht kunnen met vragen of problemen op het gebied van de seksuele gezondheid. De doelen en subdoelen van het huidige project zijn:

Het ROC:

- Het Peerproject is geïntegreerd binnen het vak Leren Loopbaan en Burgerschap (LLB) op de 3 ROC's (afdeling Zorg en Welzijn en/of andere afdelingen) in de regio GGD NOG.

ROC docenten:

- Hebben na de docentenworkshop voldoende kennis over ondersteunende materialen, werkvormen en websites (www.langlevedeliefde.nl; www.lesgevenindeliefde.nl en www.sense.info) op het gebied van seksualiteit om het onderwerp bespreekbaar te maken met jongeren;
- Kennen na de docentenworkshop het spreekuur Seksuele Gezondheid van de GGD;
- Hebben na de docentenworkshop een positieve attitude ten aanzien van het bespreekbaar maken van seksualiteit met jongeren.
- Voelen zich na de docentenworkshop voldoende in staat om seksualiteit met jongeren bespreekbaar te maken.

ROC leerlingen (peereducators):

- Hebben na het volgen van de lessenreeks voldoende kennis over ondersteunende materialen, werkvormen en websites (www.sense.info) op het gebied van seksualiteit om het onderwerp bespreekbaar te maken met jongeren;
- Kennen na het volgen van de lessenreeks het spreekuur Seksuele Gezondheid van de GGD;
- Hebben na het volgen van de lessenreeks een positieve attitude ten aanzien van het bespreekbaar maken van seksualiteit met jongeren;
- Voelen zich na het volgen van de lessenreeks voldoende in staat om seksualiteit met jongeren bespreekbaar te maken.

ROC leerlingen (die les krijgen van de peereducators):

- Kennen na het volgen van de 'Dag van de Liefde' het spreekuur Seksuele Gezondheid van de GGD en de website www.sense.info.

de Liefde'. Tijdens de docentenworkshop 'Lang Leve de Liefde' worden docenten geïnformeerd over de verschillende ondersteunende lesmaterialen uit de leskist en websites zoals www.langlevedeliefde.nl, www.lesgevenindeliefde.nl die docenten kunnen ondersteunen bij het geven van relationele en seksuele vorming. Daarnaast wordt aandacht besteed aan de website van Sense (www.sense.info) en het spreekuur Seksuele Gezondheid van de GGD. Een gezondheidsbevorderaar Seksuele Gezondheid en verpleegkundige Seksuele Gezondheid van de GGD behandelen de seksuele gezondheid van jongeren, anticonceptie en soa. Hiermee worden docenten voldoende handvatten gegeven om zelfstandig les te kunnen geven over seksualiteit aan jongeren.

De lessenreeks bestaat uit minimaal 6 lessen, afhankelijk van de periode waarin het programma uitgevoerd wordt. In de lesmodule zijn 6 lessen uitgewerkt. De thema's 'liefde en relaties', 'de geslachtsorganen, menstruatiecyclus en anticonceptie', 'gezonde seks, condoomgebruik, soa en Sense' en 'seksualiteit en weerbaarheid' staan erin beschreven, evenals het voorbereiden en oefenen van de eindopdracht. De lessen 'De geslachtsorganen, menstruatiecyclus en anticonceptie' en 'Gezonde seks, condoomgebruik, soa en Sense' worden door een gezondheidsbevorderaar Seksuele Gezondheid en verpleegkundige Seksuele Gezondheid van de GGD gegeven, de overige lessen door de docenten zelf.

De leerlingen die worden opgeleid tot peereducators Seksuele gezondheid laten aan het einde van de lessenreeks zien wat zij geleerd hebben, door voorlichting te geven aan andere leerlingen. Dit doen zij door op de 'Dag van de Liefde' een presentatie te geven en een spellencarrousel te doorlopen met leerlingen uit een lager leerjaar en/of lager niveau. In de presentatie dienen de website van Sense en het spreekuur Seksuele Gezondheid van de GGD aan de orde te komen.

De docentenworkshop voor docenten van het Graafschap College is op 29 januari 2013 gegeven, voorafgaand aan de start van de lessenreeks. Aan de workshop deden 8 docenten van de afdeling 'Zorg en Welzijn' mee. Door omstandigheden konden de docenten die de lessenreeks uitvoerden niet meedoen aan de docentenworkshop. Zij zijn op een later tijdstip door de GGD medewerkers geïnformeerd over de materialen in de leskist. Ook waren de GGD medewerkers beschikbaar voor consultatie en advies gedurende de lessenreeks en tijdens de 'Dag van de Liefde'.

Op het Graafschap College zijn er in totaal 8 lessen gegeven, in plaats van 6. De twee extra lessen zijn besteed aan het voorbereiden van de eindopdracht. Enkele lessen werden gegeven op de locatie van Mijn School. Aanvankelijk was het de bedoeling om de lessen aan de leerlingen van het Graafschap College parallel met de lessen aan de leerlingen van Mijn School te laten lopen. Om organisatorische

redenen is hier later van afgezien. De meeste lessen hebben de leerlingen dan ook gevolgd op de hoofdlocatie.

Vanwege de roosters van de eerstejaars leerlingen is ervoor gekozen om twee 'Dagen van de Liefde' te organiseren. De derdejaars leerlingen hebben hun presentatie twee keer uitgevoerd, waarbij de eerste keer een 'generale repetitie' was en de tweede keer beoordeeld werd. Op basis van de eerste uitvoering kregen de leerlingen tips van de docenten, zodat zij eventueel hun presentaties konden verbeteren. In totaal zijn er 14 derdejaars leerlingen opgeleid tot peereducators. Zij werden verdeeld in vier groepen van drie of vier leerlingen. Ieder groepje kon zelf een thema voor hun presentatie kiezen. De gekozen thema's waren: 'liefde en relaties', 'relaties en grenzen', 'seks en internet' en 'liefde in verschillende culturen'. Ieder groepje derdejaars leerlingen kreeg een klas eerstejaars (15 april) of halve klas (19 april) toegewezen om de presentatie aan te geven. In totaal zijn er ongeveer 53 eerstejaars leerlingen voorgelicht door de peereducators op de 'Dagen van de Liefde'.

2.4 Wanneer

De docentenworkshop vond plaats op 29 januari 2013. De lessenreeks is in de periode februari tot en met april 2013 gegeven. De twee 'Dagen van de Liefde' waren op 15 en 19 april 2013.

2.5 Waar

Het programma is in 2012/2013 op gegeven op de hoofdlocatie (Slingelaan 1) en locatie 'Mijn School' (Terborgseweg 106) van het Graafschap College in Doetinchem.

3 Evaluatieplan

De taakgroep Seksuele Gezondheid van de GGD Noord- en Oost-Gelderland heeft het evaluatiebureau van deze GGD gevraagd de uitvoering van het programma in 2012/2013 te evalueren. In dit hoofdstuk beschrijven we het evaluatieplan.

3.1 Evaluatiedoelstelling, doelgroep en methode

Het belangrijkste doel van de evaluatie is een procesevaluatie. Het gaat hierbij om inzicht krijgen in het bereik, de waardering en de uitvoering van de peereducatiemodule. Een tweede vraag is om te meten in hoeverre leerlingen na deelname aan de Dag van de Liefde bekend zijn met Sense (effectevaluatie). Deze vraag is meegenomen omdat uit de evaluatie van 2011/2012 in Apeldoorn bleek dat relatief veel eerstejaars na de Dag van de Liefde nog niet wisten wat Sense inhoudt.

Evaluatievraagstellingen

De evaluatie bevat de volgende onderdelen:

- a) Bereik (hoeveel docenten, peereducators en eerstejaars ROC leerlingen zijn bereikt?)
- b) Waardering (hoe waarderen docenten, peereducators en eerstejaars ROC leerlingen het project?)
- c) Uitvoering (verliep de uitvoering zoals gepland? Is er van het draaiboek afgeweken, waarom? wat ging goed, wat kon beter?)
- d) In hoeverre weten eerstejaars leerlingen wat Sense is (effectvraag kennis?)

3.2 Doelgroep van de evaluatie

De deelnemers aan de evaluatie op het Graafschap College (schooljaar 2012/2013) zijn:

- twee medewerkers van de GGD Noord- en Oost-Gelderland: Lieke van Dijk, gezondheidsbevorderaar Seksuele Gezondheid (coördinator lessenreeks) en Mirjam Gootink, verpleegkundige Seksuele Gezondheid;
- een ROC-docent: Barry Römer, en twee stagiaires: Lize Berendsen; en Caron vd Hurk;
- 14 derdejaars leerlingen die opgeleid zijn tot peereducators;

- ongeveer 53 eerstejaars leerlingen die peereducatie hebben ontvangen.

3.3 Methode

Om de evaluatievraagstellingen te kunnen beantwoorden zijn verschillende methoden gebruikt.

Omvang en bereik

Om de omvang van de bereikte doelgroepen te kunnen vaststellen is een registratieformulier gebruikt. Het gaat hierbij om het aantal opgeleide peereducators (derdejaars leerlingen) en het aantal eerstejaars leerlingen dat peereducatie heeft ontvangen.

Waardering en uitvoering

Om inzicht te krijgen in de waardering en uitvoering van het programma zijn drie methoden gebruikt:

1. een interview met de direct betrokken GGD-medewerkers en ROC docenten over de waardering en uitvoering van het programma;
2. een focus groep gesprek met een groep derdejaars ROC-leerlingen die zijn opgeleid als peereducator over de waardering en uitvoering van het programma;
3. een korte evaluatievragenlijst op papier (zie bijlage 1) voor de eerstejaars ROC-leerlingen die peereducatie hebben ontvangen. In deze vragenlijst is gevraagd naar de waardering over de ontvangen peereducatie en in hoeverre de leerlingen Sense kennen.

De interviews en focusgroep gesprekken zijn gehouden aan de hand van vooraf opgestelde itemlijsten (zie bijlage 2 en 3). Deze itemlijsten waren reeds beschikbaar van voorgaande evaluaties en zijn aangepast in overleg met de taakgroep Seksuele Gezondheid. Ook de korte vragenlijst voor de leerlingen die peereducatie hebben ontvangen is vastgesteld na overleg met de taakgroep Seksuele Gezondheid.

Bij het focusgroep gesprek waren een onderzoeker en GGD medewerker aanwezig, waarbij de onderzoeker het gesprek leidde en de GGD medewerker de verslaglegging verzorgde. De data zijn tijdens de gesprekken opgeschreven en direct daarna verder uitgewerkt. De interviews met ROC en GGD medewerkers zijn schriftelijk gedaan.

De resultaten zijn beschreven door de onderzoekers van het evaluatiebureau. De conclusies en aanbevelingen zijn geschreven door medewerkers van de Taakgroep Seksuele Gezondheid van de GGD.

4 Resultaten

4.1 Het bereik

De omvang van de bereikte doelgroepen is als volgt:

- **8 docenten** van het Graafschap College hebben de docentenworkshop 'Lang Leve de Liefde' gevolgd.
- Er zijn **14 derdejaars leerlingen** opgeleid tot peereducators. Zij hebben deelgenomen aan de lessenreeks en hebben allen de examenopdracht behaald.
- Deze 14 peereducators hebben ongeveer **53 eerstejaars leerlingen** voorgelicht op de twee 'Dagen van de Liefde'.

4.2 Mening van medewerkers ROC en GGD over waardering en uitvoering van de module

In verband met ziekte en tijdsgebrek zijn de medewerkers van ROC en GGD niet geïnterviewd, maar hebben zij de lijst met vragen ingevuld en toegestuurd. De ROC docent Barry Römer heeft een vragenlijst ingevuld. Ook heeft GGD medewerker Lieke van Dijk (gezondheidsbevorderaar Seksuele Gezondheid) een vragenlijst ingevuld en deze is aangevuld door Mirjam Gootink (verpleegkundige Seksuele Gezondheid).

Vorbereiding

- De ROC docent wist op tijd dat het project zou gaan plaatsvinden en gaf aan voldoende tijd te hebben om in goed overleg en met hulp van de stagiaires de lessen voor te bereiden. GGD medewerkers gaven aan eerder praktische zaken (zoals lokaal) af te willen spreken met docenten.
- Beamers waren aanwezig.
- De ROC docent had de reader en materialen (leskisten) van de GGD. Deze waren aanwezig op het hoofdgebouw en op de locatie van Mijn School. Volgens de ROC docent was dit voldoende.
- De eerste lessen werden gegeven in een open ruimte van Mijn School. Dit was volgens de docent een 'onhandige' ruimte. Er was slechts een ruimte die afgesloten kon worden. Volgens GGD medewerkers was de afgesloten ruimte prima, al was het aan de krappe kant. De latere

lessen zijn in een lokaal in het hoofdgebouw gehouden. De lokalen in het hoofdgebouw moeten echter op tijd met de roostermaker worden besproken.

Uitvoering

- De ROC docent was tevreden over de vormgeving (voldoende materiaal voor 10 weken), duidelijkheid (helder doel), taal (begrijpelijk voor peereducators) en illustraties (leuk).
- Verbeterpunt volgens GGD medewerkers is dat ondanks actualisatie van de module in 2013, de module inhoudelijk verbeterd kan worden (bijvoorbeeld opnamen van het onderwerp 'seksuele diversiteit').
- GGD medewerkers vonden de bijdrage van de cabaretier niet voor herhaling vatbaar.
- Het aantal gegeven lessen was groter; geen zes, maar acht lessen. Dit was volgens de GGD medewerkers nodig om leerlingen goed voor te bereiden op de Dag van de Liefde. Volgens hen zijn zes lessen te weinig om allerlei verschillende onderwerpen aan bod te laten komen en leerlingen tevens aan de slag te zetten met het maken van hun eigen voorlichting.
- De geplande tijd per thema was volgens de docent voldoende, al geeft hij de suggestie om het voorbereiden van de presentaties uit te breiden naar 3 á 4 keer.
- Twee uur per les was volgens GGD medewerkers voldoende. Ook de docent vindt twee uur 'te doen', mits er verschillende werkvormen worden gebruikt waarbij peereducators dingen mogen doen.
- Qua onderwerpen had de docent niks gemist, de GGD medewerkers misten het onderwerp homoseksualiteit. De volgorde en keuze van de thema's van de lessen vond de docent prima.
- De lessen zijn grotendeels door de ROC docent gegeven, wat volgens de docent prima te doen was. Hij vond de taakverdeling met de GGD prettig. De GGD medewerkers hebben twee lessen gegeven en waren zoveel mogelijk bij de andere lessen aanwezig.

- De docent vond de werkvormen in de module goed. De leskisten van de GGD zijn gebruikt: er zijn werkvormen uitgehaald. Ook zijn ze gebruikt tijdens de presentaties.
- De docent en GGD medewerkers vonden de achtergrondkennis van de docent voldoende. De docent geeft aan dat hij veel aan de GGD medewerkers heeft gehad, die hielpen als dingen onduidelijk waren of kennis van de docenten niet voldoende was. De thema's waar de docenten minder over wisten, zoals soa, anticonceptie, menstruatie en vruchtbaarheid zijn door de GGD uitgevoerd.
- Doelstellingen per thema zoals geformuleerd in de module zijn volgens de docent behaald.
- De docent vond de achtergrondinformatie goed.

Examenopdracht

- Volgens de docent is de examenopdracht goed genoeg uitgelegd aan de leerlingen, al vond hij wel dat er meer tijd nodig was om presentaties voor te bereiden. Een opmerking van een GGD medewerker: 'Mij viel op dat leerlingen hierin herhaling nodig hebben, en liefst een concreet uitgewerkt schema met tijden willen zien. De tijd die hiervoor in de module is gereserveerd was krap. Ook omdat niet alle leerlingen iedere les aanwezig waren (door ziekte, omstandigheden, aanwezigheidsplicht van 80%) is herhaling en goede begeleiding op zijn plaats. Daar was niet voldoende tijd voor. Wellicht ook omdat het de eerste keer was, en sommige dingen dus nog niet zo vlot verliepen.'
- De leerlingen hebben volgens docent en GGD medewerkers voldaan aan de eindcriteria.
- Volgens de docent lukte het om de thema's te verdelen onder de leerlingen. De leerlingen mochten zelf een thema kiezen. De thema's die gekozen zijn waren 'liefde en relaties', 'relaties en grenzen', 'seks en internet' en 'liefde in verschillende culturen'. Volgens de docent hadden veilige thema's de voorkeur, zoals "grenzen aangeven" en "relaties".
- De docent en GGD medewerkers hadden de indruk dat eerstejaars de 'Dagen van de Liefde' geslaagd vonden. Ze kregen geen negatieve reacties en zagen dat leerlingen enthousiast meededen.
- De docent vond de 'Dag van de Liefde' een zeer goede vorm om te toetsen: erg geslaagd voor alle partijen.
- Een stagiaire heeft voor zijn schoolopdracht een eindcriteria/beoordelingslijst om de peereducators te beoordelen gemaakt (die behoorlijk streng was), met input van de docenten en de GGD. De GGD heeft niet beoordeeld, daarvoor zijn andere docenten gevraagd.

Samenwerking GGD en ROC

- De docent vond de communicatie over het project binnen de school en met de GGD prettig verlopen. Hij vond de ondersteuning door de GGD prima, deze verliep via mail of na de lessen.
- GGD medewerkers hebben meer uren besteed aan het project dan verwacht. Reden hiervoor zijn dat het de eerste keer was dat het project op het Graafschap College werd gedaan, wat een goede afstemming, communicatie en organisatie vereiste. Doordat het voor de docenten de eerste keer was hadden zij (relatief) veel ondersteuning van de GGD nodig. Ook voor de medewerkers van de GGD was het de eerste keer dat zij het project ondersteunden, dus zij zijn vaker aanwezig geweest bij de lessen dan aanvankelijk de opzet was.
- De docent heeft geen workshop gevolgd ter voorbereiding en zou hier in de toekomst niet aan mee willen doen. Hij heeft veel geleerd van de manier waarop de GGD medewerkers hun lessen gaven.
- Verbeterpunten voor de samenwerking:
 - o De leskist is minder gebruikt dan verwacht en dit had beter gekund volgens GGD medewerkers. Dit zou volgend jaar in de docentenworkshop meer aandacht kunnen krijgen. Een alternatief is dat docenten tijd vrij maken om zich daarin te verdiepen.

Voortgang en bereik

- De docent geeft aan dat uitbreiding van bereik van de module zou kunnen, maar is wat terughoudend over zijn eigen rol. Hij geeft aan dat de 9 weken dat het ROC met de module heeft gewerkt voldoende was.
- Hij geeft wel aan dat de module relevant kan zijn voor andere studierichtingen zoals Pedagogisch Medewerker (PW), Medewerker Maatschappelijke Zorg (MMZ), VP (Verpleging): allemaal binnen Zorg & Welzijn op het Graafschap College.

- Een idee van de docent is dat deelnemers zelf websites maken rondom het thema "seksualiteit" en dit aan elkaar presenteren.
- Volgens de GGD medewerkers is er ruimte voor uitbreiding. Volgens hen zijn afspraken gemaakt met Monique Spekking om het onderwerp Seksuele Gezondheid structureel in te bedden in het onderwijscurriculum van alle leerjaren. Dit geldt met name voor Mijn School, aangezien Monique Spekking halverwege het schooljaar naar deze locatie is verplaatst. Bij het Graafschap regulier zal het programma volgend schooljaar opnieuw aan derdejaars leerlingen van de afdeling Zorg en Welzijn aangeboden worden. Ook is er mogelijk interesse vanuit andere afdelingen voor het project, dit moet nog nader worden bekeken.
- Ook andere docenten zouden ingezet kunnen worden volgens de docent, maar hij geeft aan dat een belemmering kan zijn dat niet iedereen makkelijk over seksualiteit praat.
- Een suggestie van de docent om het bereik te vergroten naar meer leerlingen, niveau 1 en 2 en/of andere sectoren is door informatie te geven in teams, bijvoorbeeld in een vergadering.
- Suggesties en adviezen voor voortgang en bereik:
 - o Docent: zorgen voor goede GGD medewerkers (zoals wij die hadden). Vond het een prettige samenwerking. Wij waren erg tevreden, leerlingen ook!
 - o GGD medewerkers: betrokken blijven bij de organisatie van het project en gastlessen geven, contacten leggen met de docenten die het al hebben uitgevoerd of interesse hebben in het project. Eventuele belemmeringen bespreken met de school en samen naar oplossingen zoeken. Concrete afspraken maken en vastleggen (wie doet wat, wanneer). Ons gezicht (blijven) laten zien, ook met andere acties. Bijv. voor de promotie van Sense, de Veilig op Vakantie actie, Week van de Liefde. Positieve ervaringen van docenten en leerlingen kenbaar maken bij andere afdelingen, het management, media. Docenten op de hoogte stellen van nieuwe ontwikkelingen en lesmaterialen op dit gebied; ons 'aanbod' onder de aandacht brengen, zodat het thema blijft leven.
 - o Ook noemt Mirjam: nadruk op promotie van Lang leve de liefde en de docentenworkshops als taak van de GGD vind ik heel belangrijk!

4.3 Mening van peereducators over waardering en uitvoering van de module

Naast afname van vragenlijsten met de medewerkers van de GGD en het ROC is een groepsinterview gehouden met peereducators op maandag 22 april 2013. Aan het groepsinterview deden 3 meiden en 3 jongens mee (een jongen kwam halverwege binnen). De peereducators waren leerlingen van de opleiding Sociaal Cultureel Werk (niveau 4). Het gesprek duurde ongeveer een half uur en we zijn vrij snel door de vragen heen gegaan.

Voorlichting

- Drie jongeren gaven aan dat ze eerder les hadden gehad over seksuele gezondheid, een in groep 8, een ander op de middelbare school, een derde bij biologie, maar dit was meer theoretisch.
- Ze vonden het leuk en interessant om de module seksuele gezondheid te krijgen, een gaf aan dat het hem was meegevallen.
- De jongeren kenden het woord peereducator niet, maar vinden het idee dat jongeren andere jongeren voorlichten positief: 'Als wij het doen is het meer Jip en Janneke taal'. Verschil in leeftijd is kleiner en dit geeft een veiliger sfeer. Dit kregen ze ook terug van de leerlingen tijdens het geven van de lessen op de 'Dagen van de Liefde'.

Module

- Een van de leerlingen kende het materiaal niet dat ze hadden gekregen en had het niet gemist bij de voorbereiding van de les. De anderen vonden het mapje met informatie over de module Love & Sens(e)uality wel oké, ze waren niet erg enthousiast. Wel gebruikt voor eigen presentaties. Ze hebben vooral gekeken naar de tips en suggesties voor websites.
- Een van de meiden noemde dat de 'vieze SOA plaatjes' er uit mogen van haar, want het 'kijkt niet zo fijn'. Een jongen suggereerde om ze in een bijlage op te nemen zodat je de plaatjes alleen ziet als je zelf wilt, waar instemmend op werd gereageerd door de anderen [*LvD: deze zijn al in een bijlage opgenomen*].
- Men gaf aan geen achtergrondinformatie te hebben gemist. Ze hebben gebruik gemaakt van de genoemde websites en informatie in de module. Ze hebben gebruik gemaakt van de Sense site en vonden dat daar goede informatie stond. Ook hebben ze informatie via google gezocht.
- De leerlingen waren erg uitgesproken over de lessen bij 'Mijn school'. Ze vonden het niet fijn om daarheen te gaan

en de lessen met andere leerlingen te volgen. Voor de leerlingen van 'Mijn school' was het een vrije keus om mee te doen of niet terwijl het voor henzelf verplicht was. Sommige lessen/ onderdelen deden ze gezamenlijk en andere apart. Het leek invloed te hebben op hun gevoel van veiligheid. Een meisje noemde dat een jongen van Mijn School een ongeïnteresseerde houding had en door alles heen schreeuwde. Zij hield zich dan maar stil.

Thema's

- We gingen de verschillende thema's langs die zijn besproken in de module en wat ze er van vonden:
- **Liefde & relaties:** toen dit werd genoemd, wisten ze het niet meer welke les dat was geweest en hadden er niet een duidelijke mening over.
- **Gezonde seks, condoomgebruik en soa en Sense (GGD);** Ze herinnerden zich de quiz en een goede PowerPoint van de verpleegkundige Seksuele Gezondheid: ze vertelde goed en duidelijk. Ze voelden zich prettig en op hun gemak bij deze les.
- **Seksualiteit en weerbaarheid:** dit was een gastles door een ervaringsdeskundige. Ze hadden deze les al een keer eerder gehad, dus was dubbelop. Goed om door te geven aan Barry. Dit was niet goed gecommuniceerd.
- **Presenteren:** deze les is door Barry gegeven. Ze gaven aan al eerder een les over presenteren te hebben gehad. Het ging in deze les vooral over de opbouw van de presentatie, over non-verbale communicatie en wat er zou gaan gebeuren op de Dag van de Liefde. Ze misten informatie en aandacht voor het lesgeven zelf (hoe ga je om met de groep etc.), dit had uitgebreider gekund.
- Ze gaven aan geen onderwerpen te hebben gemist in de module.
- Op de vraag over welk thema ze al veel wisten gaf een jongen aan anticonceptie. Een meisje zei 'Ik dacht dat ik veel wist, maar heb toch veel geleerd'.
- Twee leerlingen gaven aan dat ze weinig wisten van seks en internet. Hierover hebben zij hun presentatie gedaan. Ook werd relaties in andere culturen genoemd.

Werkvormen in de lessen

- Wat ze van de werkvormen vonden wisselde per persoon. Een jongen gaf aan het tekenen niet leuk te vinden. De lessen werden wel gezien als anders dan andere lessen. Sommigen zouden meer afwisseling in de werkvormen zien, anderen vonden het prima zoals het was.

Examenopdracht

- Leerlingen wisten vanaf de eerste dag dat ze een presentatie moesten geven.
- Ze hadden meer kennis/ bagage op willen doen over cyberseks. Dit was niet terug gekomen in de lessen.
- Een meisje noemde dat er voldoende materialen beschikbaar waren. Ze had de doos met spellen niet gebruikt.
- Ze mochten zelf de thema's kiezen, en maximaal een groepje per thema.
- Ze waren positief over de begeleiding. In de voorbereiding hadden ze gewaardeerd dat een les rekenen kon worden besteed aan het voorbereiden van de presentatie. Ook op de dag zelf vonden ze begeleiding goed, voldoende leraren aanwezig.
- De leerlingen hebben geen gebruik gemaakt van de aangeboden spellen. Wel hebben ze andere spellen gedaan: kennisquiz en stellen van vragen.
- Over het cabaret gaven ze aan dat de tweedejaars leerlingen niet alle grappen snapt en er niet om moesten lachen. De peereducators zagen het voor de tweede keer op vrijdag en kenden alle grappen al. Zij lachten bewust af en toe mee om er nog iets leuks van te maken. Maar ze vonden het niet zo leuk. Cabaretier las op van zijn blaadje en moest lachen om eigen grappen.
- Een suggestie om de Dag van de Liefde te verbeteren is om leerlingen in ochtend een onderwerp te geven en in de middag een ander. Nu was het voor leerlingen een lange dag met een onderwerp. Een andere suggestie is om iets minder theorie te geven en meer af te wisselen met andere werkvormen.

Lessen van de GGD en ROC

- De helft van de ondervraagde leerlingen (3) had wel eens van het spreekuur Seksuele Gezondheid gehoord, de andere drie niet. Ze hebben het zelf allemaal in hun voorlichting genoemd want dat was verplicht. Ze gaven aan dat het heel wisselend was hoeveel eerstejaars leerlingen er van hadden gehoord.

Vervolg van het project

- Wat ze het meest is bijgebleven van het hele project is dat de leerlingen leuk meededen. Een jongen gaf aan dat hij het leuker vond dan hij had gedacht.
- Ook gaven ze aan dat ze het programma op de tweede dag hadden aangepast met meer afwisseling (meer spelletjes). Na feedback op maandag hadden ze op vrijdag meer interactie met de klas. Een groepje had het niet aangepast.
- Over aanbieden van dit programma aan andere sectoren zeiden de leerlingen dat dit programma waarschijnlijk beter aansluit bij leerlingen Zorg en Welzijn. Een aantal zagen het wel zitten om het ook in andere sectoren te geven, maar dan zouden de onderwerpen moeten worden aangepast. Bijvoorbeeld seks en internet. Ze dachten dat leerlingen bij Techniek zo'n onderwerp beter zouden snappen. Ze gaven aan dat het afhangt van de doelgroep en hun niveau.
- Op de vraag in hoeverre ze de opgedane kennis in hun werk zouden kunnen toepassen werd wisselend gereageerd. Een van de leerlingen gaf aan dat hij Pabo gaat doen en dat de lesstof goed van pas kan komen. Anderen die met jongeren gaan werken, denken er ook wat aan te hebben. Anderen weten nog niet wat ze gaan doen dus ook niet of ze er iets aan hebben.

Verbeterpunten

- Ze merken op dat de praktische organisatie hier en daar beter kan. Ze noemden bijvoorbeeld deze evaluatie: het was niet duidelijk in welk lokaal en ze waren er ook niet meer over gemaild (kwam ook omdat Barry ziek was). Het communiceren met de peereducators kan soms beter gedaan worden.

4.4 Waardering door eerstejaars leerlingen van de 'Dag van de Liefde'

In deze paragraaf worden de resultaten beschreven van de vragenlijst, die is uitgedeeld aan de 53 eerstejaars leerlingen die hebben deelgenomen aan de twee 'Dagen van de Liefde'. De vragenlijst is op maandag 15 en vrijdag 19 april 2013 tijdens de nabespreking door de peereducators uitgedeeld aan de eerstejaars leerlingen. De vragenlijsten zijn ingevuld door 53 leerlingen, waarvan 48 meiden en 5 jongens. Alle leerlingen volgen de studierichting Welzijn en Cultuur, niveau 2. Een leerling doet niveau 3.

Op de vraag of ze nieuwe dingen hadden geleerd, gaf 40% aan van niet, 47% dat ze een paar nieuwe dingen hadden geleerd, en 13% dat

ze veel nieuwe dingen hadden geleerd. Het viel vooral op dat tien leerlingen noemden 'hoe grenzen te stellen'. Vijf noemden cyberseks en risico's en vier noemden LSD. Ook noemden drie leerlingen Sense en dat ze hadden geleerd waar ze terecht kunnen met vragen of problemen.

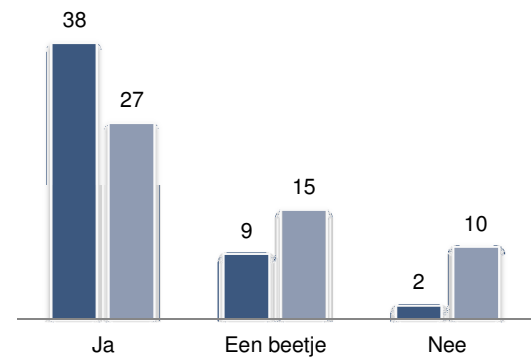
Waardering van voorlichting door peereducators

De leerlingen vonden de presentaties van de peereducators goed (64%) of heel goed (36%). Niemand vond het matig of slecht.

Waardering van activiteiten & spellen

Bijna alle leerlingen vonden de activiteiten en spellen leuk, minder dan de helft vond ze grappig en interessant, en ongeveer de helft vond ze leerzaam. Niemand vond ze kinderachtig of raar.

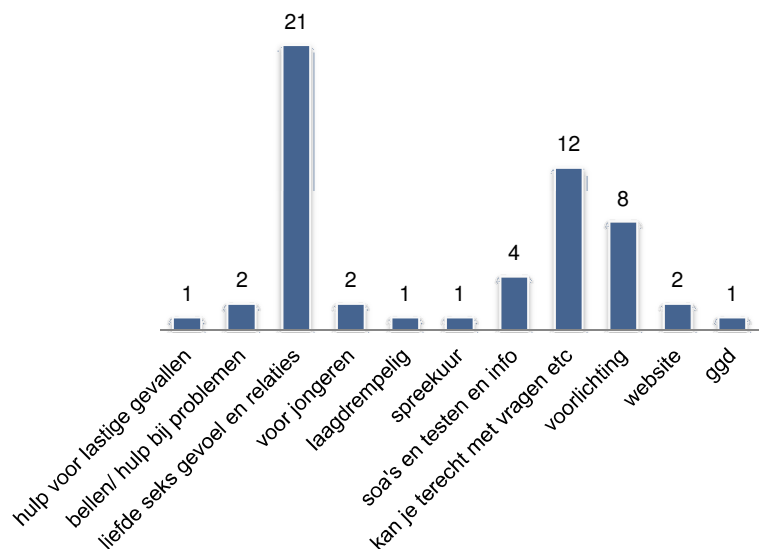
Figuur 4.1 Kennis over Sense en het jongerensprekuur

Kennis over Sense

Van alle leerlingen wist 78% na de Dag van de Liefde wat Sense is, 4% wist dit niet en 18% wist het een beetje (zie figuur 4.1). Kennis over het jongerensprekuur is minder groot dan die over Sense: 52% kende dit wel, 19% niet en 29% wist er een beetje vanaf.

Figuur 4.2 Associatie met Sense

De open vraag 'Waar denk je aan bij Sense?' liet een aantal categorieën van antwoorden zien, waarbij de meest voorkomende: seks, liefde, gevoel, relaties; kan je terecht met vragen; voorlichting; en soa's en testen (figuur 4.2).

Leerlingen werd gevraagd wat ze goed en minder goed vonden aan de 'Dag van de Liefde'. Wat goed werd gevonden was de afwisseling van presentaties en spelletjes (genoemd door 14). Leerlingen gaven aan dat de spelletjes leuk waren en er voldoende pauze was en niet saai. Ook vond men (6) het goed geregeld en werden alle onderwerpen duidelijk besproken en zo nodig opnieuw uitgelegd (7 leerlingen). Ook noemden drie leerlingen dat ze vooral goed vonden dat de peereducators hun eigen ervaringen deelden en open waren. Wat men minder goed vond was dat het soms lang over een onderwerp ging (4), veel theorie was (2), moeilijke woorden werden gebruikt (2) en de teksten niet goed waren verdeeld onder de peereducators (4). Verder werd genoemd dat internet het niet deed (3) en dat ze al veel van de informatie hadden gehad bij een workshop seksualiteit (2).

Tips om het leuker te maken waren om filmpjes te gebruiken (genoemd door 6), taken en tekst beter verdelen (3) en nog interactiever werken, bijvoorbeeld door vragen te stellen aan de klas (3), meer spelletjes (3). Tenslotte raden 3 leerlingen aan om meer onderwerpen aan bod te laten komen.

Opmerkingen

Tenslotte werd leerlingen gevraagd of ze nog opmerkingen hadden. Er werd genoemd 'top', 'leuk', 'leuker dan gedacht', 'leerzaam', 'goed georganiseerd', en 'goed gedaan door peereducators'. Een leerling gaf als suggestie om meerdere onderwerpen te behandelen (2 of 3) dan een.

5 Conclusie en aanbevelingen

5.1 Conclusie

In het schooljaar 2012/2013 is het Peereducatie programma 'Love & Sens(e)uality' voor het eerst geïmplementeerd op het Graafschap College te Doetinchem, binnen de afdeling 'Zorg en Welzijn'. 8 docenten van deze afdeling hebben de docentenworkshop 'Lang leve de Liefde' gevolgd. Helaas waren de docenten die de lessenreeks

hebben uitgevoerd hier niet bij aanwezig. Een docent en twee stagiaires hebben de lessenreeks uitgevoerd, samen met een gezondheidsbevorderaar Seksuele Gezondheid en verpleegkundige Seksuele Gezondheid van de GGD.

Het programma heeft onder meer als doel om het onderwerp Seksuele Gezondheid jaarlijks aan bod te laten komen binnen het ROC. Dat is gelukt. Het programma is met succes geïmplementeerd en zal ook het volgende schooljaar vorm worden gegeven binnen het vak Leren, Loopbaan en Burgerschap. Daarnaast poogt het programma docenten en leerlingen handvatten te geven om zelfstandig les te kunnen geven over relaties en seksualiteit. Dit schooljaar zijn er 14 derdejaars leerlingen opgeleid tot peereducators Seksuele Gezondheid en ongeveer 53 leerlingen hebben tijdens de 'Dag van de Liefde' voorlichting ontvangen van de peereducators.

Zowel de betrokken medewerkers van de GGD, de docenten van het ROC als de leerlingen zijn erg enthousiast over het programma. De organisatie en samenwerking zijn over het algemeen prima verlopen. De docenten en leerlingen zijn tevreden over de ondersteuning, lessen en materialen van de GGD. De peereducators vonden de lessenreeks leuk en interessant. Ook de lesmodule wordt positief beoordeeld, deze heeft volgens de docent een helder doel, eenvoudig taalgebruik, leuke illustraties, prima achtergrondinformatie en goede werkvormen. De peereducators hebben minder gebruik gemaakt van de lesmodule. Zij hebben veel gebruik gemaakt van de Sense website om informatie te vinden. De peereducators zijn erg positief over de 'Dag van de Liefde'. Ze hadden voldoende tijd om zich voor te bereiden en vonden het prettig dat er een 'generale repetitie' en goede begeleiding van docenten was. Het principe van peereducatie vinden ze goed, leerlingen sluiten in taalgebruik goed bij elkaar aan en kunnen een veilige sfeer creëren.

De evaluaties van de eerstejaars leerlingen die les kregen van de peereducators komen hiermee overeen. Zij vonden de presentaties goed, of heel goed. Met name de verschillende activiteiten en spellen worden gewaardeerd. Meest genoemd werd dat het leerzaam, interessant en grappig was. 6 op de 10 leerlingen heeft (veel) nieuwe dingen geleerd. Met name grenzen stellen en cyberseks worden hierbij genoemd. De leerlingen vonden het prettig dat de peereducators zelf open waren over hun ervaringen en dat zij zaken duidelijk konden uitleggen. Ook is het programma geslaagd in het bekend maken van Sense. Alle peereducators en bijna alle eerstejaars leerlingen kennen de Sense website. Het spreekuur van de GGD is iets minder bekend. Alle peereducators en 4 op de 5 eerstejaars leerlingen kennen het spreekuur.

5.2 Aanbevelingen

Verbeterpunten met betrekking tot het organiseren en de samenwerking

- Volgend schooljaar is het raadzaam om de docentenworkshop te geven aan de docenten die ook daadwerkelijk de lessenreeks gaan geven. Dat is dit jaar niet gebeurd.
- De lessen moeten gegeven worden op de hoofdlocatie, niet bij Mijn school.

Verbeterpunten met betrekking tot de inhoud van het lesmateriaal

- De ervaring is dat scholen meer dan 6 lessen geven, en meer tijd besteden aan het voorbereiden van de eindopdracht. Hier kan in de lesmodule rekening mee worden gehouden.
- Bij de les over het geven van een presentatie mag dieper worden ingegaan op het lesgeven zelf en de moeilijkheden die je daarin kunt tegenkomen. Bijv. hoe ga je om met de groep?
- Meer aandacht voor onderwerpen als homoseksualiteit, seksualiteit in verschillende culturen en internetseks/cyberseks. Er kan ook aan de start van de lessenreeks bij de docenten en leerlingen gepolst worden waar hun interesses liggen.

Verbeterpunten met betrekking tot de examenopdracht en de 'Dag van de Liefde'

- Het cabaret viel erg tegen. Vanuit de GGD dient gezocht te worden naar een geschikt alternatief, in overleg met het Graafschap College.
- Afhankelijk van het tijdsbestek één of meerdere onderwerpen behandelen tijdens de 'Dag van de Liefde'.

Verbeterpunten met betrekking tot de uitbreiding van het bereik van het programma

- Mogelijk kan de GGD aanwezig zijn bij (team)vergaderingen van de afdeling Zorg en Welzijn en/of andere afdelingen, om behoeften en interesses te peilen en hierbij aan te kunnen sluiten. De module is volgens de docent ook interessant voor andere afdelingen zoals PW, MMZ en VP. Mogelijk kunnen we het programma uitbreiden naar die afdelingen.
- Management of bestuur goed en herhaaldelijk informeren over en betrekken bij het programma, zodat het draagvlak vergroot wordt. Bijvoorbeeld door hen uit te nodigen bij de 'Dag van de Liefde', een

nieuwsbrief te maken of een item in de schoolkrant of op social media te plaatsen.

- Ook kan een duidelijke koppeling worden gemaakt met andere acties die op school plaatsvinden rondom dit thema, Bijvoorbeeld door peereducators in te zetten tijdens de Week van de Liefde of de Veilig op Vakantie actie.

Bijlagen

1	Bijlage 1: Vragenlijst voor eerstejaars	14
2	Bijlage 2: Interviewguide medewerkers GGD en ROC	15
3	Bijlage 3: Topiclijst Focusgroep peereducators	16

1 Bijlage 1: Vragenlijst voor eerstejaars

Evaluatie 'Dag van de Liefde' op Graafschap College in Doetinchem
Vandaag was het de 'Dag van de Liefde'. We willen graag weten wat je van deze dag vond. Je kunt je mening geven door deze korte vragenlijst in te vullen. Het kost maar een paar minuutjes van je tijd. Alvast bedankt!

1. Ben je een jongen of een meisje?

- jongen
- meisje

2. Welk niveau volg je momenteel op het ROC?

- niveau 1
- niveau 2
- niveau 3
- niveau 4

3. Wat vond je van de presentaties die de leerlingen gaven op de Dag van de Liefde?

- heel goed
- goed
- matig
- slecht

4. Wat vond je van de spellen/activiteiten?

je kunt meerdere antwoorden aankruisen

- leerzaam
- leuk
- raar
- kinderachtig
- interessant
- grappig

5. Wat vond je goed aan deze dag?

6. Wat vond je minder goed?

7. Hoe zou je deze dag (nog) beter of leuker kunnen maken?

8. Heb je op de Dag van de Liefde nieuwe dingen geleerd?

- ja, ik heb veel nieuwe dingen geleerd
- ja, ik heb een paar nieuwe dingen geleerd
- nee, ik wist eigenlijk alles al

9. Wat heb je geleerd?

Schrijf op wat in je opkomt

10. Weet je wat SENSE is?

- ja
- een beetje
- nee

11. Waar denk je aan bij SENSE?

Schrijf op wat in je opkomt.

12. Weet je wat het jongerenspreekuur van de GGD is?

- ja
- een beetje
- nee

13. Waar denk je aan bij het jongerenspreekuur?

Schrijf op wat in je opkomt.

14. Heb je verder nog opmerkingen over de Dag van de Liefde?

Schrijf ze hieronder op.

Bedankt voor het invullen, we hopen dat je een leuke dag hebt gehad!

2 Bijlage 2: Interviewguide medewerkers GGD en ROC

1. Voorbereiding

- Wist je op tijd (in september) dat het project peereducatie op het ROC weer zou plaatsvinden?
- Had je voldoende tijd om de lessen voor te bereiden?
- Waren de randvoorwaarden aanwezig:
 - o modules en materialen (werkvormen)
 - o voldoende ruimtes
 - o beamers
- Heb je nog verbeterpunten qua voorbereiding?

2. Uitvoering

- Wat vond je van de werkbaarheid/toepasbaarheid van de module?
 - o De vormgeving van de module
 - o Duidelijkheid
 - o Taal
 - o Illustraties van de module
 - o Verbeterpunten of suggesties
- Was de geplande tijd per thema voldoende?
- Is de duur van 2 uur voor een les gezien de concentratieboog van de leerlingen teveel, te weinig of voldoende?
- Zijn 6 lessen voldoende/teveel om het thema seksuele gezondheid te behandelen?
- Heb je belangrijke onderwerpen gemist?
- Er zijn minder lessen gegeven door de GGD en meer door ROC zelf. Hoe is dit ervaren?
- Inhoud (thema's/ werkvormen / instructies/ achtergrondinformatie)?
- Wat vond je van de werkvormen in de module?
- Zijn er dit jaar weer nieuwe dingen toegevoegd? Wat?
- Zijn de leskisten van de GGD nog gebruikt?
- Wat vond je van de volgorde en keuze van de thema 's van de lessen:
 - o Liefde en relaties: door docenten zelf
 - o Soa
 - o Anticonceptie
 - o Weerbaarheid
 - o Presenteren
 - o Voorbereiding presentatie (2x)
 - o Examen(opdracht)
- Achtergrondkennis docenten voldoende per thema?
- Zijn de doelstellingen per thema zoals geformuleerd in de module behaald (cq. haalbaar)?
- Is de module voldoende/volledig qua inhoud?
- Wat vond je van de achtergrondinformatie?

3. Examenopdracht

- Is de examenopdracht goed genoeg uitgelegd aan de leerlingen?
- Was hier voldoende tijd voor in de module?
- Hebben de leerlingen voldaan aan de eindcriteria?
- Lukte het de thema's te verdelen onder de leerlingen, waren er voorkeurthema's?
- Heb je het idee, dat de eerstejaars de Dag van de Liefde' geslaagd vonden?
- Was de vorm/opzet voor toetsing de juiste- de Week van de Liefde?
- Was de rolverdeling tussen de GGD en het ROC duidelijk bij de examenbeoordeling?
- Is er een beoordelingslijst en zo ja, is deze werkbaar?
- Verbeteringen/suggesties?

4. Samenwerking GGD en ROC

- Hoe vond je de communicatie over het project binnen je eigen instelling verlopen?
- Hoe vond je de communicatie en afstemming met de GGD verlopen (bereikbaarheid email/telefoon en informatievoorziening)?
- Hoe vond je de ondersteuning door de GGD. Was dit voldoende/ teveel/ anders.....?
- Heb je een workshop gevolgd ter voorbereiding?
- Zo ja, wat vond je hiervan?
 - o Heb je iets uit de workshop in je lessen gebruikt? Wat?
 - o Verbeterpunten?
 - o Zo nee, heb je dit gemist?
- Zou je in de toekomst willen deelnemen aan training of een workshop?
 - o Welke onderwerpen zouden daar aan de orde moeten komen?
 - o Heb je verbeterpunten voor de samenwerking met de GGD?

5. Voortgang en bereik (doel zelfstandig project uitvoeren)

- Is het bereik van de module uit te breiden? Zo ja, heb je daar ideeën bij?
- Zouden andere docenten ook ingezet kunnen worden? Wat zijn belemmeringen?
- Andere studierichtingen/sectoren? Meer klassen?
- Hoe kunnen we het bereik vergroten naar meer leerlingen en niveau 1 en 2 en andere sectoren?
- Wat moet de GGD minimaal doen, om te zorgen dat het ROC het project draait?
 - o Suggesties en adviezen voor voortgang en bereik?

3 Bijlage 3: Topiclijst Focusgroep peereducators

Inleiding

- Waarom zij we hier bij elkaar?
- Jullie hebben de module Love en Sensuality gevolgd: 6 lessen en een examenopdracht. Je hebt voorlichting gegeven aan eerstejaars leerlingen. Het is een samenwerkingsproject tussen GGD en ROC en we willen graag evalueren om te kijken in hoeverre het project geslaagd is. En ervan leren zodat het een volgende keer eventueel anders en beter kan.
- Dus wat vinden de leerlingen ervan, maar ook vragen we naar de ervaringen van docenten, GGD-medewerkers en de eerstejaarsleerlingen, die op de Dag van de Liefde door jullie zijn rondgeleid en geïnformeerd/ voorgelicht.
- Wij zijn onderzoekers bij het evaluatiebureau van de GGD.
- Ik stel voor dat jullie je eerst even voorstellen:
 - o verdeling jongens/meiden
 - o leeftijden
 - o welke opleiding volg je - wat kan je met de opleiding gaan doen als je klaar bent?

1. Les krijgen over seksuele gezondheid:

- a. Heb je al eerder lessen gehad over seksuele gezondheid?
- b. Hoe vond je het om een module seksuele gezondheid te krijgen?
- c. Wat vind je van het uitgangspunt dat leeftijdsgenoten andere leeftijdsgenoten voorlichten over het thema seksuele gezondheid? Denk je dat dit werkt? Waarom wel/ niet?

2. Module

- a. Wat vond je van de materialen die je hebt gekregen van de module Love & Sens(e)uality (de map, andere materialen?) over de inhoud van de lessen hebben we het later

Vormgeving

Achtergrondinformatie

- b. Vond je de achtergrondinformatie in de module duidelijk, heb je hier gebruik van gemaakt?
- c. Heb je iets gemist in de achtergrondinformatie?
- d. Suggesties/adviezen?

3. Thema's

- a. Wat vond je van de verschillende thema's die werden besproken?
 - Liefde & relaties
 - Soa (ggd)
 - Anticonceptie (ggd)
 - o Verschillen tussen jongens en meisjes over dit onderwerp?
 - Weerbaarheid
 - Presenteren

- Voorbereiden presentatie
- b. Heb je onderwerpen gemist? Wat zouden we kunnen toevoegen? En waarom?
 - c. Van welk thema wist je het meest?

Geef voorbeelden

Hoe komt dit?

- d. Van welk thema wist je weinig af (geef voorbeelden)?
- e. Is je kennis toegenomen? Op welk thema het meest? Kun je een voorbeeld geven?

4. Werkvormen in de lessen

- a. Van vond je van de werkvormen/spellen die werden gebruikt tijdens de lessen?
- b. Wat sprak je aan?
- c. Wat sprak je minder aan?
- d. Heb je nog verbeterpunten? Of suggesties voor andere werkvormen?

5. Examenopdracht

- a. Wat vond je van de examenvorm: de week van de liefde/themadag 1ejaars?

Was de opdracht (lang genoeg van tevoren) duidelijk?

- b. Had je voldoende kennis/bagage opgedaan om andere jongeren voor te lichten?

Als je te weinig had, welke bagage had je nog meer willen hebben?

- c. Waren er voldoende materialen?
- d. Waren er voldoende thema's om uit te kiezen?
- e. Hoe was de begeleiding (als deze er was)?
- f. Naast de presentatie die jullie hielden, moeten jullie de eerstejaars ook begeleiden bij de spellen. Wat vonden jullie van de spellen?
 - Aids-bekerspel
 - Anticonceptie-twister
 - De Soa-sisters
- g. Hebben jullie verbeterpunten tav examenopdracht en spellen?

6. GGD/ROC

- a. Wat vond je van de lessen die door de GGD werden gegeven (soa en anticonceptie, presentatie voorbereiding)?
- b. Had je wel eens van de GGD gehoord, en het Soa Sense spreekuur?
- c. Wat vond je van de lessen die door de docenten werden gegeven (liefde & relaties, weerbaarheid, presenteren)?
- d. Hadden zij (GGD en docent) voldoende achtergrondkennis? Zo niet, wat zou je nog meer verwachten?

7. Vervolg van het project?

- a. Wat is je het meest bij gebleven van dit project?
- b. Vind je dat je makkelijker praat over seksualiteit?
- c. Hoe denk je dat meer leerlingen bereikt kunnen worden ook van andere sectoren?

- d. Welke bijdrage zou je zelf kunnen leveren na deze scholing?
- e. Zou je je willen inzetten voor de GGD als vrijwilliger?
- f. Zou je de kennis toepassen in je toekomstige beroep? Hoe?

Hartelijk dank voor jullie deelname!

Beleidsmakers in de Volksgezondheid staan voor de lastige opdracht om bij afnemende financiële ruimte antwoorden te vinden voor toenemende gezondheidsproblemen onder de bevolking. Dat vraagt om ingrijpende keuzes, om verantwoorde keuzes, om te verantwoorden keuzes.

Het Evaluatiebureau Publieke gezondheid is specialist in het verkrijgen van praktische informatie over interventies in de publieke gezondheid. Het Evaluatiebureau biedt beleidsmakers handvatten waarmee zij ingrijpende keuzes op verantwoorde wijze kunnen maken. Dat doen we in alle gevallen praktisch, verbazingwekkend betaalbaar, en met academisch gestoelde kennis. Zo maken we beleidsmakers sterker.

Evaluatiebureau Publieke Gezondheid

Postbus 51

7300 AB Apeldoorn

088 - 443 37 05

info@evaluatiebureau.nl

www.evaluatiebureau.nl

Initiatief van:

Partners:

© Evaluatiebureau Publieke Gezondheid – augustus 2013

Overname van gegevens is toegestaan, mits voorzien van bronvermelding.